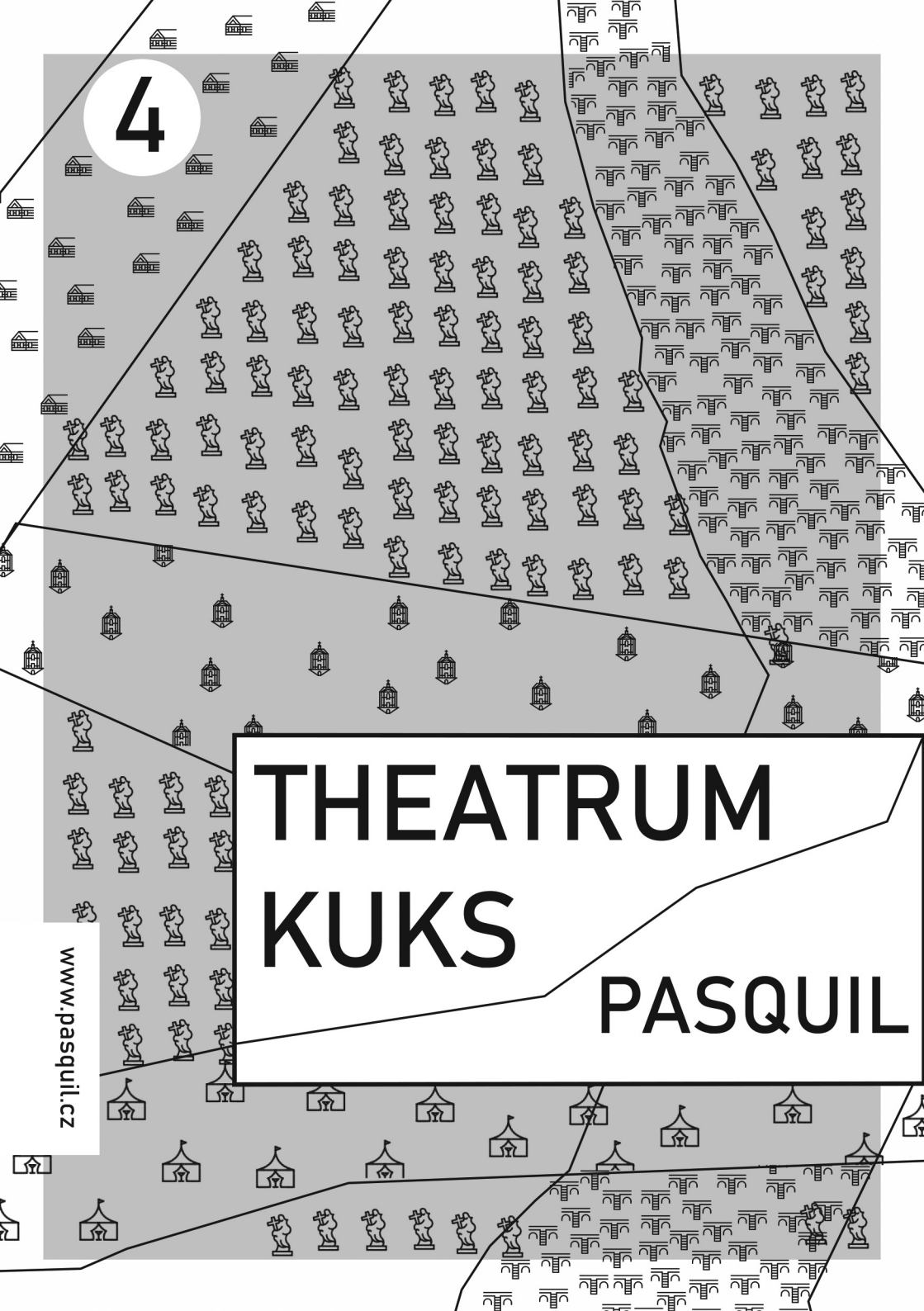

4

THEATRUM KUKS PASQUIL

www.pasquil.cz

28 STUPŇŮ A CHLEBÍČKY

Za života hraběte Šporka dosáhly lázně v Kuksu dokonce většího ohlasu než dnes oblíbené lázně karlovarské. Za parného poledního slunce se u kuského pramene vracíme spolu s kolektivem vi.TVOR do autentického prostředí lázní, do doby, kdy české lázeňství právem znamenalo české stříbro a „chic“ dovolenou.

Lázeňskou atmosféru nejvíce ilustruje živá dechovka, která vyhrává Šostakoviče nebo Škodou lásky, zatímco my se bavíme různými intrikami lázeňských zaměstnanců a jejich (jak jinak než nefunkčním) milostným trojúhelníkem. Lázeňští šviháci na kolonádách, čerstvý vzduch, park a klid. Staré nerezové kádě (v kterých jsem se toužebně chtěla smočit), lázeňské oplatky (na které se mi sbíhaly sliny) a do toho kýčovitě labutě z napařovaných ručníků. *Lázně* nám ale naopak ukazují, co všechno nemravného se skrývá za pomyslnou bílou plentou lázeňských pokojů. Pozorujeme takové všední živoření, při kterém herci provádí různé bizarní ozdravné kúry. Všechny situace jsou úsměvné, podle a plné lechtivé trapnosti. Pracovníci se opalují na lavičce, nacpávají se oplatkami, kterými za tónů Labutího jezera mimoděk krmí také ty ručníkové labutě. Právě hudba dokonale pointuje všechny ty emblematické gagy provedené s citlivostí a lehkostí. Tyto jednoduché skeče tak navrací život ojedinelému ryzímu humoru, který na nás dýchá z československé nové vlny 60. let, kterou tak miluju.

P.S. Musím se přiznat, že unavená a hladová redaktorka nanejdýš oceňuje snahu herců diváka orosit vodou a nakrmit lahodným chlebičkem.

Taky se vám představení líbí, když je tam jídlo?

Magdalena Malinová

NITĚ, CO HERCE SVAZUJÍ

Problematiku Nachlingerových loutek v kontextu jejich využití na jevišti myslím dostatečně nastínila Sára v prvním čísle. Jejich masivnost a způsob navázání nejde loutkohercům vstříc. Jako estetický objekt zavěšený v galerii naplňují svůj potenciál. Ale ve chvíli, kdy mají spolu s hercem vytvářet jevištní postavu, nefungují. I proto je hned na začátek nutné docenit odvalu Kolegia hraběte Šporka Jaroměř se před podobnou výzvu vůbec postavit.

Jarka Holasová je v oblasti amatérského loutkového divadla proslavená tím, že své žáky vede k pochopení loutkových principů. Matěj a Anežka Kubinovi dokáží i s tím malým spektrem možností vedení Nachlingerových loutek nacházet způsoby animace, které marionetám sednou. Omezenou mobilitu nohou dřevěného hraběte Šporka dokáží proměnit v hravou a vyargumentovanou interakci s divákem – šlechta se zkrátka nechává nosit. Ve chvíli, kdy si pro intrikána Natana Hirschla přichází smrtka, snad jediná dostatečně pohyblivá loutka, nelze o úrovni jejich loutkářského řemesla pochybovat. V tomto ohledu je inscenace *Přání na nitkách* maximálně profesionální. Při sledování obtíží, které loutky hercům způsobují, se jen přesvědčuji v tom, že loutku neutváří detailní řezba ani umělecká kvalita. Loutky přirozeně a ze své podstaty vyžadují drsnost a hravost, která je zakoreněná již v jejich historickém vývoji. Loutkové divadlo bylo dlouho záležitostí pouličních divadelníků a hospodských zábav.

Vypíchnout skutečnost, že hrabě Špork nemá sochu na Karlově mostě, a utvořit kolem ní dějovou zápletku nabízí jednak absurdní, ale především kontextový rozměr. Soubor zvládl během pár dní nazkoušet tvar, který má v rámci Kuksu i festivalu své místo. Inscenace však ztroskotává na temporytmu, který se namísto toho, aby využil svůj dynamický komediální potenciál, neskutečně vleče. Celé pojetí a stylizace do kočovných divadelníků totiž právě k rytmické a komické práci navádí. Jakási pieta, která mimoděk vzniká, k tvaru nepatří ani tematicky, ani historicky.

Ema Šlechtová

MEDVÍDEK HLEDÁ DŮM, ZN.: VÍC JAK 25 NA VÝŠKU

Malý plyšový medvídek si hledá domov. Do jeho původního domečku v kmeni stromu se totiž nevejde pochybně získaná sklenice medu. Dům má dvacet, sklenice má dvacet pět. V hospodě U Čuňase se mu tak různá zvířátka postupně snaží pomoci najít bydlení, každé trochu po svém. Ptáček mu dá seno, pavouk pavučinu a zebra mu svaří klec jako ze ZOO. Nakonec mu liška doporučí získat stavební povolení a postavit dům. Za to však zaplatí většinou svého medu, takže se nakonec vejde s malou sklenicí do svého původního obydlí. Inscenace *Kde budeme bydlet?* od uskupení vi.TVOR vyniká schopností okouzlit děti i dospělé, což u loutkových představení pro děti rozhodně není samozřejmostí. Nápaditá scénografie se neustále ve svižném tempu proměňuje a dynamizuje tak jednoduchý příběh. Obrácením desky stolu se z lesa stane hospoda, prskavkou se sváří klec, pavučinu znázorní provázek na cívce, posuvný pás, který podává hostům pivo v hospodě a převáží medvídko po úřadu – vše funguje účinně a společně s nasazením herců a plyšovými manekýny vytváří energickou podívanou plnou neskutečného množství vtipných situací.

Co mě však okouzlo nejvíce, je lehké natuknutí množství problematických témat v našem světě, kterými si tvůrci nepodbízivě získávají i dospělé diváky. Například igelitový pytlík, co vletí na medvídko u jeho stromu, a troubení silničním kuželem, který z lesa zvířátko vyhání. Nenápadné, ale zcela očividné krádeže medvídkova medu na úřadech a množství papírů, pod kterými malá ubohá od medu upatlaná hračka není za chvíli vidět. Zároveň princip toho, že si na sebe přinesl neštěstí sám – kdyby si nechtěl chamtivě uchovávat celou sklenici medu, do svého domečku by se vešel.

Body navíc získávají tvůrci samozřejmě za rozdávání chlebů s medem, které rozradostní diváka už na začátku. Ale i bez svačinky bych představení ocenila jako jednu z nejdůvtipnějších a nejzábavnějších loutkových inscenací pro děti, co jsem zatím viděla.

Alexandra Ratajová

PERLY, PERLY, PERLIČKY.

Dnešní koncert věnovaný zapomenutým hudební skladbám 18. století z oblasti Čech a Moravy představil 6 skladeb převážně barokního stylu. V této době umělci často nezůstávali jen na jednom místě. Bylo zvykem se přidat k nově vznikajícím ansámblyům v zahraničí, což skladatelům umožňovalo poznat jinou kulturu a zároveň se dostat do kontaktu s věhlasnými skladateli té doby. Díky německé kanonizaci v průběhu 19. století však bylo spoustu nadějných mladých duší opomenuto.

Michaela Ambrosi je nejen skvělou hráčkou na zobcové a příčné flétny, ale věnuje se také badatelské činnosti, zajímá se právě o tyto opomenuté skladatele. Skladby natáčí také pro Český Rozhlas. Její technika je skvělá, přesný nátisk a hluboké hudební cítění podporuje milým úsměvem.

Michaelina kolegyně Petra Žďárská je nejúspěšnější laureátkou soutěže při festivalu Pražské jaro 2012 v oboru cembalo. Věnuje se mimo jiné i interpretaci skladeb soudobých autorů. Stejně jako její kolegyně ovládá svůj nástroj zcela přesně.

Ve skladbách se obě umělkyně představily jak sólově, tak společně. Úvodní skladba F. W. H. Bendy byla laděna spíše v klasicistní formě, která je vždy tak průzračná, že nedává prostor pro jediné pochybení. Důležité je také připomenout, že cembalo je nástroj, na kterém nelze vytvářet jakékoliv dynamické změny. Je tedy potřeba na něj hrát s absolutní rytmickou i technickou přesností, což Petra Žďárská zvládla bravurně.

V druhé, tentokrát sólové skladbě zazářila Michaela Ambrosi, představila skladbu Jana Nepomuka Stamice Dvě capriccia G dur pro sólovou flétnu, op. 2. Nelehký flétnový part využil prakticky celého ambitu nástroje, který je ve svých nízkých polohách značně podmanivý a ve vysokých velmi naléhavý.

Navíc pokud někdo, tak jako Michaela Ambrosi, ovládá svůj dech, dojde ke krásné kombinaci libozvučných tónů, které uklidní i to nejzkušenější srdce zdejších soch.

Ve skladbě Josefa Antonína Štěpána Sonáta B dur pro sólové cembalo opět perfektně zvládnutou technikou excelovala ve virtuózním partu Petra Žďárská. Poslech cembala je náročný, právě kvůli jeho uniformnímu zvuku a není pro každého, obecně s tím však zjevně - dle velkého potlesku - nemělo sebemenší problém.

Jakub Borovanský

NEŘESTI BOUŘÍ

Celý festival se zamýšlím nad tím, co #novebaroko znamená. Do jaké míry lze s úctou přistupovat k tradici, jakým způsobem je možné rekonstruovat na základě historické faktografie, a kde je ta správná chvíle pro vstup současnosti. V inscenaci *Tři ženy a zamilovaný lovec* jsem našla do velké míry odpovědi na mé otázky i na to, co od souboru Geisslers Hofcomoeianten vlastně divácky očekávám. Daří se jim totiž demonstrovat barokní principy způsobem, který je snadno srozumitelný, zábavný a nenásilný.

Text z 18. století, který je úzce svázán s Kuksem, v rámci festivalu samozřejmě nabývá vypointování, které by na jiném místě a s jinými diváky, nemuselo být tak explicitní. Ale tady se nám během posledních dní vryla jména Špork a Braun hluboko pod kůži. I přicházející bouřka, která rozvlnila stěny šapitó umocnila ono tajemno nastavené šerosvitem hořících svíček i záhrobní mrazení úvodní a závěrečné scény s „mrtvolou na prkně“. Komédie o milostném pětiúhelníku v sobě obsahuje barokní neřesti, pompéznost, nadsázku, vizualitu i dynamičnost. Herci svá těla propůjčují vzniku živých sousoší, které nepředstavují pouze malby Petra Brandla, ale frázují celý scénický tvar. Herecká stylizace nejenže dopomáhá oné barokní autenticitě, ale utváří nadhled, díky kterému můžeme postavy nahlížet karikaturně a oprostít se od jejich historického významu.

Aleš Pospíšil v roli kněze svými dramatickými gesty opravdu vyvolává dojem oživé sochy. Řemeslně jde zkrátka o dobře odvedenou komedii, která má tu výhodu, že obsahuje onen přesah spojený s vědomostmi o barokním divadle.

Použité prostředky, které jsou v rámci inscenace vyargumentované, se sice v druhé polovině recyklují, ale zároveň zajišťují určitou kompaktnost, která je pohodlná. Asi bych si dokázala představit, že se v situaci finálního odhalení pustí herci ještě do větší nadsázky a vyženou ji ad absurdum. Zároveň si ale uvědomuji, že pokud si Geisslers Hofcomoedianten dávají za cíl zprostředkovávat dnešnímu divákovi baroko, nemůžou si dovolit riskovat to, že něco neudrží na hranici srozumitelnosti.

Ema Šlechtová

INTIMNÍ NÁVŠTĚVA SMRTI

Těžko se mi bude popisovat pocit z přítomnosti osobnosti Andrey Miltnerové. Už když jsem v deset ráno celá rozbolavělá a rozespálá přicházela k terase hospitálu, zaregistrovala jsem éterickou ladnou paní v teplácích, která mě naprosto okouzila. Při barokním příchodu tanečníků z jejího workshopu jsem se usazená v trávě okamžitě začala rovnat a prodýchávat svá ztuhlá záda a krk z nočních hodin na karimatce. Během krátkého představení rozpohybovaných Braunových soch jsem svá záda téměř narovнала a jen jsem doufala, že se do přednášky paní Miltnerové znovu nezhroutí.

Naštěstí záda vydržela a já je dál napínala během diskuze o barokním tanci a spirálách, ve kterých se pozastavují Braunovy sochy. Tanečnice elegantními pohyby rukou i těla vysvětlovala, kde všude kolem nás se taneční spirála vyskytuje a v podstatě tím uvedla své večerní vystoupení. Rodíme se z lůna ve spirále, postupně se vykrucujeme ven z jednoho těla do svého.

Během večera jsme ve Šporkovské hrobce byli svědky toho, jak můžeme z těla odcházet. Jak může vypadat smrt, poslední souboj těla s duší, protest proti odcházení ze světa i konečné smíření.

V hrobce osvětlené svíčkami se jako zmuchlaná socha a stopa minulosti vynořila tanečnice v mrtvých barokních šatech – bez barev, s roztrženým rukávem, s barvou a strukturou zmačkané modelovací hlíny. Ze zkřehlého přízraku se postupně narovnala do barokní divy na posmrtném plese, kam jsme zcela výjimečně, jen jedinkrát, pozváni. Trochu jsme se tam vloupali, trochu vnutili a bylo nám na okamžik dovoleno zhlédnout, co nás jednou všechny čeká. Vidět ožvloutlost minulost, vidět konec i znovuvzkříšení baroka, souboj o posledních pár dechů života skrze divoký tanec v plíživě šustících šatech, které i v nejživějším pohybu nesou na svých záhybech smrt. Vidět konečné odhození šatů nasáklých těžkostí života i smrti a dojít k vysvobození. Stát se svým vlastním andělem.

Myslím, že mi není ani dovoleno, se o tomto zážitku rozepisovat, pokoušet se ho pojmenovat a analyticky rozebrat z divadelního hlediska. Pokud jste tam nebyli, nikdo vám tu zkušenost nijak nezprostředkuje a ani by neměl. Výsostně intimní moment a setkání s Andreou Miltnerovou ve Šporkovské hrobce zůstane schovaný jen mně a spolupřítomným mrtvým i živým.

V tichosti, někde v útrobách svého těla, Vám tleskám.

Alexandra Ratajová

TOO HOT TO HANDLE/KUKS EDITION

*všechny redaktorky absolvovaly dva semestry estetiky.

éterický pan muzikant Lukáš Pelc/Matěj Liška

Borovan/Froňek - budoucí hudební tupické duo

Michal Jalůvka/Lukáš Černý - máme rády kluky, co nás občerstvují

Šimon Dohnálek/Milan Vedral - byli tu na chvíli, ale stálo to za to

Martin Bohadlo/Petr Šmíd - herecké ego

Petr/Standa - kulturní obohacení

Jirka Brnula/Aleš Pospíšil - krásní a vzdálení

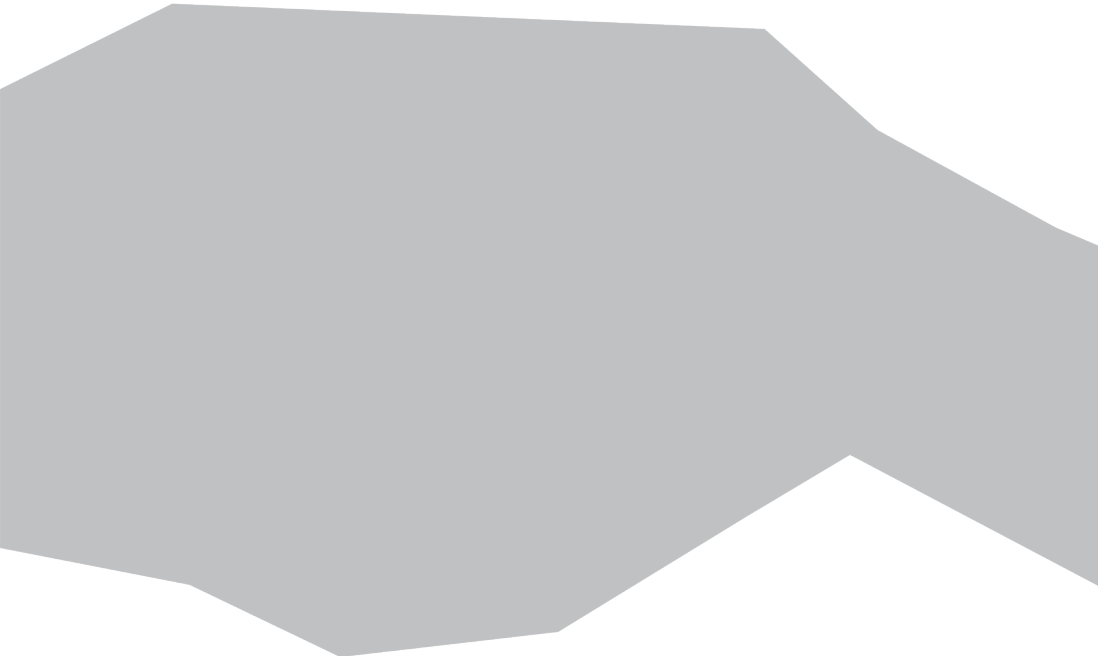
Adam Svoboda/sprcha

PROSTOR PRO VAŠE PŘEDSTAVY

PROSTOR PRO VAŠE ILUSTRACE

Autor: Fagi

*Theatrum Kuks 2020, číslo 4/20
Redakce Pasquil: Magdalena Malinová,
Alexandra Ratajová, Sarah Slavičková,
Ema Šlechtová
Produkce: Magdalena Bejdáková
Grafika: Johana Bártová*

THEATRUM-KUKS.CZ

JSME V SÍTÍCH

Festival se koná pod záštitou Rady Královohradeckého kraje, starosty města Lysá
na Labem Ing. Karla Ottavy a má evropskou značku kvality EFFE Label.

2020

